

V Bibiane pripravili opäť originálnu výstavu

HLAVOSVET

Arcimbolo Giuseppe bol taliansky maliar, inžinier, návrhár kostýmov a hudobník (1527–1593). Patril k najpoprednejším umelcom pražského dvora za Maximiliána II a Rudolfa II. Jeho bizarné portréty, krajiny a zátisia zostavené z častí zvierat, kvetín, zeleniny alebo z obyčajných predmetov denného života, predstavujú jeden z vroholných prejavov fantazijného umenia. Symbolikou i rafinovaným artizmom vychádzajú z duchovnej atmosféry manierizmu, ale zaraďujú sa zároveň do širších súvislostí umeleckého vývoja, na jednom konci ktorého stojí H. Bosch a na druhom surrealizmu 20. storočia.

Tento výnimočný človek pomerne dlho "mátožil" v hlavie bývalého riaditeľa Bibiany Luboša Machaja. Myšlienka zrealizovať projekt inšpirovaný Arcimbolom, využívaním jeho tvorivých postupov blízkych deťom, zostala dedičstvom po jeho odchode. A že to nebola iba malá odbojka, možno sa presvedčiť v týchto dňoch v Bibiane. Idea vyrovnáť sa s touto zaujímavou témou, ako jablko zo zázračného stromu spadla do rúk vyvoleným dobrým vllam. Geniálnym spôsobom sa zmocnili myšlienky spojenia Arcimbolda s deťmi Sáša Petrovičká, Sáša Fischerová, Ľuba Svitáčová, a dedičstvo nabralo konkrétnu podobu. Arcimbolo, výborný teoretik, dokázal totiž oslovovať nielen ľudí svojej doby pred štyristo rokmi, umenovedné atribúty skladania a rozkladania reality zaujali aj teraz. Autor sa dostáva k deťom opäť, a to prostredníctvom výstav HLAVO-SVET HRAVOSVET v Bibiane.

ŽIL RAZ JEDEN ARCIMBOLDO.

Bol maliar a pozoroval svet, ho-

vorí papierový sprievodca výstavy (skladačka, ktorá komunikuje s návštevníkom písmom i obrazom, odhaľuje hádanky...). Rád si vymýšľal a vo svojej hlavie skladal

vidí svet. Skrátka, hlavosvet rôznych podôb je prvým príspevom. O takomto svete však možno uvažovať vážne i hravo. Ktorým zmyslom ho najprv vnímať? Ak s rozhodnutím otáľate,

HOĎTE SI KOCKOU.

Obrovskou s okom, uchom, ústami, nosom i rukou. Padla. Ide sa bádať hmatom. Tunel s priezorní a otvorní pre ruku skrýva veľa prekvapení. Ludská ruka, to je výnález! Nikto doteraz nevyňašiel nič lepšie. O tom, že ňou možno na vidieť, sa presvedčíme na

vsak iba k adresátovi. Rafinovaným spôsobom môžu oklamať zrak vône. Svet vonia totiž rôzne,

● VIDIEŤ RUKAMI sa pokúšal každý. Či sa to vsak cez umelú bariéru všetkým podarilo? Azda áno, veď šlo o známe predmety.

HRAVOSVET

Dedičstva po Machajovi sa chopili tri devy

□ Arcimbolda zvládli OK □ Ústrednou témou výstavy je hlava □ Putovanie piatimi zmyslami evokuje, lúšti tajničky

zvláštne obrázky. Vraj aké?! Poďme ich objavovať. Máš so sebou päť zmyslov – oko, ucho, nos, ústa a ruku? Áno, tak, ide sa! Vo vestibule sa z výkresov i plastík škeria rôzne hlavy. Hľba hľav. Pestrofarebné, poskladané z rastlín, ovocia, živočíchov... ktoré si do výtvarného prejavu pri interpretácii harmonických a disharmonických skúseností, túžob a potrieb v dialógu s Arcimbolom zvolili žiaci zo Základnej umeleckej školy na Sklenárovej ulici. V hlavie diváka sa odráža vytvorená hlava z hlavy tvorcu, zrkadlí, čo sa v nej deje, ako autor

vlastné..., no na vlastnej skúsenosti. Niet vari návštevníka, ktorý by nestrčil ruku do otvoru, ktorý by zvedavosť neukojil ohmatávaním skrytého predmetu, prekročením vytvorenej tunelovej bariéry. Preskúmanú vec si môže nakresliť, a tak uhádnuť jednu z krížoviek, ktoré treba rozlúštiť na výstave. Po hre detí komunikáciou pred priezorní a za nimi (slúžia aj na overenie správnosti videnia hmatom) vstupuje divák do meditatívneho kontaktu, kde sa skladanie a hľadanie odohráva v jeho duši. Napríklad pomocou zvuku. Hudbe, ktorá znie v tejto miestnosti, treba prísúdiť adekvátny obrázok – jar, leto, jeseň alebo zimu.

ŠEPKAJÚCE MEGAFÓNY

v osemhrane pôsobia tajomne. Odkaz z jedného do druhého sa plazí tichom ako inštalovaný brečtan. Dostáva sa

niekedy aj inak, než to vidíme očami. V hrncoch ukryté predmety síce napovedajú, že ide napríklad o pletenku, či údenú šunku, no vône... To je ale kľamstvo! Nos, ten ho vsak odhalí. Rovnako ako jazyk, obraz ukrytý v sprievodcovi. Najprv jeho chuťové kanálky identifikujú kvapku moku v papierovom košíčku, ovocie a zeleninu, z ktorých pochádza, vyfarbia deti v sprievodcovi, ak hádali správne, objaví sa pred nimi ukrytá tvár.

ĎALŠIA VYLÚŠTENÁ TAJNIČKA.

Púť s Arcimbolom a piatimi zmyslami sa končí v miestnosti zrakovej. "Prečo je tu, keď je von!!!" rozhorčene sa vyzvedal

druháčik Peťo. Raz mu nešlo do hlavy, ako sa dostala sediacia dievčina v kresle pred "komínom", v ktorom bol skrytý, na stolič v ňom. Dokonca si ju aj obkreslil. A ešte ako parádne! Vytvoril temer presnú kópiu adekvátne jeho veku. A to pomocou kamery, ktorá prenášala obraz každého, kto sedel v kresle s korinou. Nuž a potom zostal iba obkreslený výtvor. Po kamere majú úspech aj zrkadlá s Arcimboldovými portrétmi, ale bez očí. Ak sa do nich zadívame zblízka, vidíme aj seba, no v nevsadnej podobe. Napríklad ako Rudolfa II. Hra s autorom a vlastnými zmyslami sa končí. Prekvapivé, zábavné putovanie dielom Arcimbolda, ktorým bol na chvíľu divák sám.

EVA CSIBOVÁ
Snímky – BRANISLAV KRÍŽ

● CHUŤÍ TO VÝBORNE! Jeden liz, ahá je to jahoda! Takto z košíčkov možno identifikovať kvapku moku a ovocie... a rozlúštenú hádanku si v skladačke aj vymaľovať.

● TAKTO VÍTALO prvých návštevníkov v Bibiane živé ovocie, rastlinky...